

Projekt

z dnia 29 stycznia 2015 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY SŁAWNO**

z dnia 2015 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w latach 2015 - 2017

Na podstawie:

- art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. **o samorządzie gminnym** (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645, 1318, z 2014 r. poz. 379, 1072),
- art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. **o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, 154, 866, 1650, z 2014 r. poz. 619, 1188, 1198),

Rada Gminy Sławno uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w latach 2015 - 2017, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sławno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr

Rady Gminy Sławno

z dnia.....2015 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W LATACH 2015 - 2017

I. Podstawa prawna

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr. 180, poz. 1493 ze zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.).

II. Wstęp

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest dla wszystkich najważniejszą wartością, której nie można niczym zastąpić. Rodzina jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju dziecka. Przekazuje dzieciom wzory zachowań, wartości, a także uczy odpowiedniego stosunku, tak do pozostałych członków rodziny, jak i do innych ludzi. Taką rodzinę charakteryzują następujące cechy: wspólny system wartości, wzajemne zainteresowanie członków rodziny, troska o siebie nawzajem, o dobre samopoczucie, o podkreślanie zalet i mocnych stron bliskich. W takiej rodzinie jej funkcje, takie jak: socjalizacyjna, ekonomiczna, kontrolna, są wykonywane w sposób prawidłowy. Życie rodzinne na ogół kojarzy nam się z atmosferą ciepła, miłości, zrozumienia, bezpieczeństwa – taka właśnie powinna być rodzina. Nie zawsze jednak realny obraz domu rodzinnego i rodziny odpowiada naszym wyobrażeniom. Są rodziny, które z różnych powodów (niepełnosprawność, bezrobocie, uzależnienia) nie radzą sobie z funkcjonowaniem.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, która wykazuje poważne nieprawidłowości w funkcjonowaniu oraz zaspokajaniu podstawowych potrzeb dziecka. Może to przejawiać się brakiem dbałości o potrzeby rozwojowe dziecka, brakiem kontaktów ze szkołą, brakiem kontroli działań dziecka w jego czasie wolnym, czy niedostateczną pomocą dziecku w nauce. To rodzina, która potrzebuje pomocy i zgłasza się po nią do ośrodków pomocy społecznej, rozpoczynając współpracę z pracownikiem socjalnym, ze środowiskiem lokalnym, sąsiadami, sądami oraz organami pomocniczymi, policją, organizacjami pozarządowymi, ze szkołą, kościołem.

Podstawowym celem rozwiązywania problemów jest niesienie pomocy ludziom znajdującym się w trudnych sytuacjach, nie tylko związanych z problemami finansowymi, ale także życiowymi, psychicznymi, wychowawczymi. Rozwiązywanie problemów może przybierać różne formy - od pomocy krótkotrwałej po długofalowe działania. Jej zadaniem jest bliskie towarzyszenie rodzinie w celu rozwiązania nurtujących ją problemów, pomocy w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej, poprawieniu jej funkcjonowania (aby dzieci nie zostały odebrane rodzicom i umieszczone w placówkach pieczy zastępczej).

III. Charakterystyka Gminy Sławno

Gmina Sławno leży we wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie sławieńskim.

Graniczy z gminami należącymi do woj. zachodniopomorskiego: od północy gmina Postomino od północnego-zachodu gmina i miasto Darłowo od południowego zachodu, gmina Malechowo oraz z gminami należącymi do województwa pomorskiego: od południowego-wschodu gmina i miasto Kępice oraz gmina Kobylnica. Miasto Sławno leżące w centrum gminy jest największym ośrodkiem rozwoju, w którym siedzibę ma Urząd Gminy.

Obszar gminy: 284,39 km².

Mieszkańcy gminy: 9.084 osób (wg danych na dzień 31 grudnia 2014 r.)

Odległości:

Sławno-Koszalin:40km

Sławno-Słupsk: 27 km.

Powierzchnia użytków rolnych: 14 388 ha (ok. 50,6% obszaru gminy).

Powierzchnia lasów: 11 321 ha (ok. 39,81% obszaru gminy).

Wody powierzchniowe: 2% obszaru gminy.

Na terenie Gminy Sławno znajduje się 5 szkół podstawowych (Bobrowice, Sławsko, Warszkowo, Wrześnica, Żukowo), 2 gimnazja (Sławsko, Wrześnica), 1 przedszkole (Gwiazdowo) z filią (Sławsko). Prowadzony jest również punkt przedszkolny (Boleszewo).

W gminie funkcjonuje jedna instytucja kultury - Biblioteka Publiczna Gminy Sławno w Żukowie (od września 2014 r.) z punktem we Wrześnicy (od listopada 2014 r.), natomiast zaplecze stanowią 23 świetlice wiejskie. Wyżej wymienione podmioty pozwalają dzieciom i młodzieży realizować swoje zainteresowania, a także organizują im czas wolny, pomoc w nauce. W świetlicach odbywają się zajęcia dla dzieci w zakresie pokonywania trudności szkolnych i organizowania czasu wolnego. Zapewniona jest pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożonych demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami. Realizowane są zajęcia w formie kół zainteresowań, zajęć wychowawczych, imprez okolicznościowych i integracyjnych, wyjazdów grupowych. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławnie oraz analiza społeczna Gminy Sławno.

IV. Diagnoza sytuacji rodzin w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sławnie

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o mieszkańcach Gminy Sławno, objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławnie. Dla potrzeb programu opracowano tabelę diagnostyczną na podstawie analizy dokumentów zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby dzieci i młodzieży, liczby dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych jak i funduszu alimentacyjnego.

Tabela diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK 2014
Liczba mieszkańców Gminy Sławno	9084
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	615
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	752
Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych	1488
Liczba osób uprawnionych do pobierania funduszu alimentacyjnego	1359
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Sławno umieszczonych w pieczy zastępczej w 2014 r.	23

Rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych. Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. To pracownicy socjalni oraz asystenci są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku. Przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów. Problemy społeczne w Gminie Sławno rozwiązuje przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy z Urzędem Gminy, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policją, placówkami oświatowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie i Zespołem Interdyscyplinarnym, kuratorami społecznymi i zawodowymi.

V. Odbiorcy Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Sławno, dzieci i rodzin przeżywających trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej oraz przedstawicieli instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin. Wszystkie dzieci wymagają ochrony swoich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Niski poziom wykształcenia rodziców, bezradność oraz liczne dysfunkcje, czy też zachowania patologiczne w rodzinie przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w takich rodzinach.

Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwoju dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej. Stworzenie dzieciom z tych rodzin możliwości uczestnictwa w zajęciach świetlicowych i kół zainteresowań ma na celu pomoc w odrabianiu lekcji, rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz kreowanie prawidłowych wzorców zachowań.

VI. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny i sposób ich realizacji

Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1) nabycie przez rodziców prawidłowych umiejętności sprawowania opieki oraz prawidłowych umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego:

- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców;
- stosowanie właściwych metod wychowawczych;
- kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych;

- włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie;
- kształtowanie norm i wartości rodzinnych;
- zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny;
- organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny;
- nawiązanie współpracy z dziadkami, pod warunkiem, że sam są wolni od patologii;
- organizacja czasu wolnego dla rodzin i dziecka;
- racjonalne gospodarowanie budżetem;
- podział obowiązków w rodzinie;
- utrzymanie czystości w domu;
- dbanie o higienę i zdrowy styl życia członków rodziny;

2) zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych:

- prowadzenie świetlic wiejskich i zapewnienie w niej miejsc dla dzieci oraz kierowanie dzieci na zajęcia do innych miejsc tego typu;
- zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych;
- jeśli zajdzie konieczność objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczną – pedagogiczną;
- kierowanie dzieci na kolonie edukacyjne i obozy;
- objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających;
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, rodziny zastępczej;
- monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności;

3) umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin:

- utrzymywanie bezpośrednich kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem takich przypadków gdzie Sąd zakazał takich kontaktów;
- angażowanie rodziców do ponoszenia wspólnej odpowiedzialności za sprawy dziecka;
- wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb;
- pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- opracowanie wraz z rodziną planu pracy;
- udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;

Gminny Program Wspierania Rodziny będzie realizowany w ciągu trzech lat (2015-2017). Celem programu jest stworzenie spójnego systemu środowiskowej pracy opiekuńczo – wychowawczej, dzięki któremu zwiększą się szanse życiowe dzieci z zaniedbanych środowisk bez konieczności zrywania więzi z rodziną. Priorytetowym celem programu jest możliwość rozwijania się dziecka w rodzinie naturalnej. Zawiera on propozycje działań, zarówno profilaktycznych, jak i zmniejszających skutki patologii, skierowanych do rodzin, które wymagają pomocy nie tylko materialnej, ale głównie socjalnej oraz specjalistycznej (psychologicznej, prawnej, pedagogicznej). Proponowane działania mają za zadanie wesprzeć rodzinę z „grupy ryzyka”, w pełnieniu jej podstawowych funkcji, w myśl zasady, że w pierwszej kolejności wykorzystywane powinny być zasoby i możliwości własne rodziny.

Najważniejsze z tych działań to:

- edukowanie rodziców, poprzez dostarczenie im wiedzy o prawidłowościach lub nieprawidłowościach funkcjonowania rodziny i ich znaczenia dla rozwoju dziecka;
- konsultacje dla osób zgłaszających problemy wychowawcze z dzieckiem;
- treningi umiejętności życiowych.

Pomoc udzielana dziecku i rodzinie będzie obejmować:

- bezpośrednie kontakty z rodziną i dzieckiem;
- pomoc materialną;
- napisanie podania, pisma, prośby itp.;
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych;
- objęcie rodziny pomocą asystenta rodziny;
- objęcie dziecka opieką przez placówkę wsparcia dziennego (świetlice szkolne, wiejskie);
- zorganizowanie indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych;
- udzielanie porad w sprawach życiowych, związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, budżetu rodzinnego, pielęgnacją i zdrowotnymi potrzebami dzieci.

Kolejnym bardzo ważnym celem programu jest powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej. Podstawowym zadaniem do realizowania tego celu jest inicjowanie działań niezbędnych do uregulowania sytuacji życiowej rodziny i umożliwienie powrotu dziecka do rodziny naturalnej. Rodziny, których dzieci opuszczają zastępcze formy opieki wymagają długoterminowego, systematycznego i specjalistycznego wsparcia w pełnieniu ról rodzicielskich. Realizacja założeń przyjętych w Programie pozwolą udzielić rodzinie szybkiej i skutecznej pomocy, aby dziecko mogło do niej powrócić na stałe. Reasumując, Gminny Program Wspierania Rodziny chcąc przeciwdziałać zdiagnozowanym problemom, kieruje się następującymi zasadami:

1. Podejmowanie wczesnych działań profilaktycznych zanim narosną problemy.
2. Praca z dzieckiem w jego środowisku rodzinnym.
3. Szybkie działania nakierowane na powrót dziecka do rodziny naturalnej.
4. Praca z młodzieżą zapobiegająca ich wykluczeniu społecznemu.

Do realizacji założonych celów prowadziły będą działania, które zostaną wybrane po przeprowadzeniu szczegółowej analizy sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem do diagnozy będzie wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki całościowemu i dokładnemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z rodzicami i dziećmi. Priorytetem działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

VII. Realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Gminny Program Wspierania Rodziny powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe inne podmioty mające kontakt z dzieckiem i rodziną, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcjiopiekunczo-wychowawczych.

VIII. Monitoring

Monitorowanie programu umożliwi wgląd w realizację działań, ocenę ich skuteczności oraz możliwość podejmowania bieżącej korekty. Monitorowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sławno odbywać się będzie na podstawie sprawozdawczości sporządzanej w corocznym, sprawozdaniu merytorycznym z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedkładanym Radzie Gminy Sławno.

IX. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie Gminy Sławno oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada.

Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych. Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.